

Øget anvendelse af hjemmearbejde kan øge velstanden markant

34 pct. af de beskæftigede ønsker at øge deres hjemmearbejde i forhold til inden corona-nedlukningen. Det svarer til ca. 1 mio. beskæftigede. Hvis denne gruppe øger deres hjemmearbejde med 1 dag om ugen, kan det reducere de samfundsmæssige omkostninger ved trængsel, CO₂-udledning og ulykke mv. og øge velstanden markant.

Hovedkonklusioner:

- **En ekstra hjemmearbejdsdag reducerer transportbehovet og frigiver tid:** En gennemsnitlig beskæftigede pendler 43 km pr. dag, mens transporttiden er 45 min. pr. dag. Hvis den frivogne transporttid helt eller delvist omsættes til øget arbejdstid, vil produktionen og dermed velstanden stige, mens mindre transport vil reducere de samfundsmæssige omkostninger i form af mindre trængsel, luftforurening og CO₂-udledning mv.
- **En ekstra hjemmearbejdsdag om ugen kan øge velstanden med op til 4 mia. kr. årligt:** 34 pct. af de beskæftigede ønsker at øge deres hjemmearbejde. Hvis de 34 pct. eller ca. 1 mio. beskæftigede har en ekstra hjemmearbejdsdag om ugen, og halvdelen af den frivogne transporttid omsættes til øget arbejdstid, vil velstanden stige med ca. 4 mia. kr., mens de samfundsmæssige omkostninger vil reduceres 1/2 mia. kr. årligt.

Corona-krisen har vist et stigende ønske om mere hjemmearbejde

Corona-krisen har på mange måder ændret danskernes hverdag. Blandt andet har krisen vist, at den eksisterende teknologi giver mulighed for at tilrettelægge arbejdsgangene anderledes og tilbyde nye produkter til gavn for forbrugere, medarbejdere og virksomheder.

Det skyldes blandt andet, at corona-nedlukningen medførte, at mange danskere skulle arbejde hjemmefra og derved i langt højere grad anvende digitale løsninger. Den større anvendelse af digitale værktøjer har gjort det muligt at indfri en del af det teknologiske potentiale. Samtidig har corona-krisen på mange områder ændret danskernes mindset, fx ved at understrege behovet for et fleksibelt og hybridt arbejdsliv og et større fokus på digitale løsninger.

Ifølge en Voxmeter-undersøgelse var det ca. 70 pct.¹ af de beskæftigede, der arbejdede hjemmefra under corona-nedlukningen, mens det var ca. 35 pct.² af de beskæftigede, der havde mindst 1 hjemmearbejdsdag om måneden inden corona-nedlukningen. Foreløbige undersøgelser viser, at for de medarbejdere, hvor det er muligt at udføre sit arbejde hjemmefra, har virksomhederne ikke oplevet en nedgang i produktiviteten³. Det må således forventes, at en lille stigning i omfanget af hjemmearbejdet vil have en uændret effekt på medarbejdernes timeproduktivitet.

Mere hjemmearbejde mindsker transportbehovet og frigiver tid

En øget anvendelse af hjemmearbejde vil *dels* reducere danskernes transportbehov og de samfundsmæssige omkostninger knyttet hertil, og *dels* frigive tid, der kan omsættes til øget fritid eller arbejdstid. Herudover tyder undersøgelser om hjemmearbejdet under corona-nedlukningen på, at den øgede anvendelse af hjemmearbejde nedbringer sygefraværet og reducerer stressniveauet, hvilket bl.a. kan skyldes, at den frigivne transporttid i nogen grad omsættes til mere fritid.

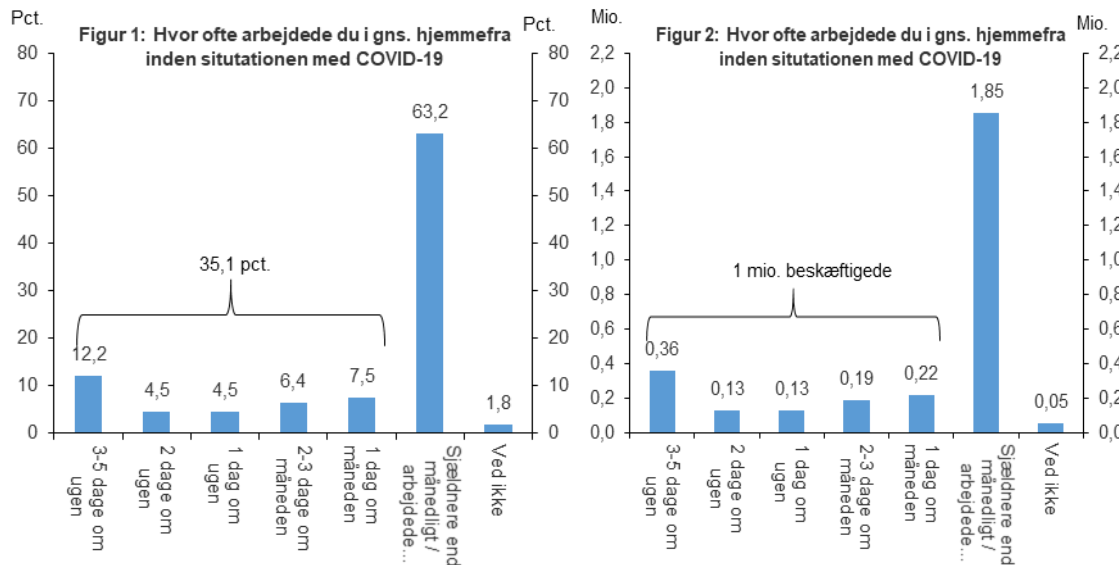
Det er ikke alle beskæftigede, der har mulighed for at arbejde hjemmefra eller ønsker det. Ifølge en Voxmeter-undersøgelse var det ca. 35 pct. af de beskæftigede, der inden corona-nedlukningen havde mindst 1 hjemmearbejdsdag om måneden, *jf. figur 1*. Det svarer til ca. 1 mio. beskæftigede, *jf. figur 2*. Størstedelen af de personer, der anvendte hjemmearbejde inden corona-nedlukningen anvendte hjemmearbejde relativt hyppigt. Fx var ca. 620.000 af de beskæftigede, der anvendte hjemmearbejde mindst 1 gang om ugen, mens ca. 360.000 beskæftigede arbejdede hjemmefra 3-5 dage om ugen.

¹ Tallene stammer fra en Voxmeter-undersøgelse, som Voxmeter lavede på vegne af FA. Undersøgelsen blev foretaget som en webbaseret spørgeskemaundersøgelse blandt danskere i beskæftigelse i perioden 25.-30 marts 2020. Undersøgelsen omfatter 1.012 respondenter.

² Tallene stammer fra en Voxmeter-undersøgelse, som Voxmeter lavede på vegne af FA. Undersøgelsen blev foretaget, som en webbaseret spørgeskemaundersøgelse blandt danskere i beskæftigelse i perioden 15.-21 maj 2020. Undersøgelsen omfatter 1.069 respondenter.

³ Fx viser en undersøgelse blandt FA's medlemsvirksomheder, at 85 pct. af virksomhederne har været "meget" eller "delvist tilfreds" med effektiviteten blandt de medarbejdere, der arbejdede fast hjemmefra under corona-krisen. En analyse fra DI's virksomhedspanel (*Virksomhederne venter mere hjemmearbejde fremover*) viser, at næsten halvdelen af virksomhederne ikke oplevede nogen ændring i medarbejdernes produktivitet, hver tredje virksomhed har oplevet lavere produktivitet, mens under ti pct. har oplevet en øget produktivitet. Analysen viser desuden, at det typisk var virksomheder inden for brancherne fremstilling og transport, der angav, at produktivitet var faldet, hvor rammebetingelserne for hjemmearbejde er mindre fordelagtige. Modsat var den største andel af virksomheder, der har oplevet en stigning i medarbejdernes produktivitet, som følge af hjemmearbejde, indenfor brancher med mange vidensarbejdere.

Figur 1. Beskæftigedes anvendelse af hjemmearbejde inden coronakrisen



Anm.: Tallene stammer fra en Voxmeter-undersøgelse, som Voxmeter lavede på vegne af FA. Undersøgelsen blev foretaget som en webbaseret spørgeskemaundersøgelse blandt danskere i beskæftigelse i perioden 15.-21 maj 2020. Undersøgelsen omfatter 1.069 respondenter. Undersøgelsen er gennemført som en webbaseret undersøgelse ved brug af Voxmeters CAWI-panel (Computer Assisted Web Interview) blandt de tilfældigt udvalgte respondenter. Data er indsamlet efter nationalt repræsentative kvoter på køn, aldersgrupper og region. Undersøgelsen er gennemført i Voxmeters internetpanel med danskere 18+ år. Målgruppen er beskæftigede danskere. Undersøgelsen er repræsentativ for målgruppen, der har internetadgang. Beregningen af de beskæftigede tager udgangspunkt i skønnet fra *Økonomisk Redegørelse*, maj 2020, hvor beskæftigelsen forudsættes at udgøre 2,9 mio. i 2020.

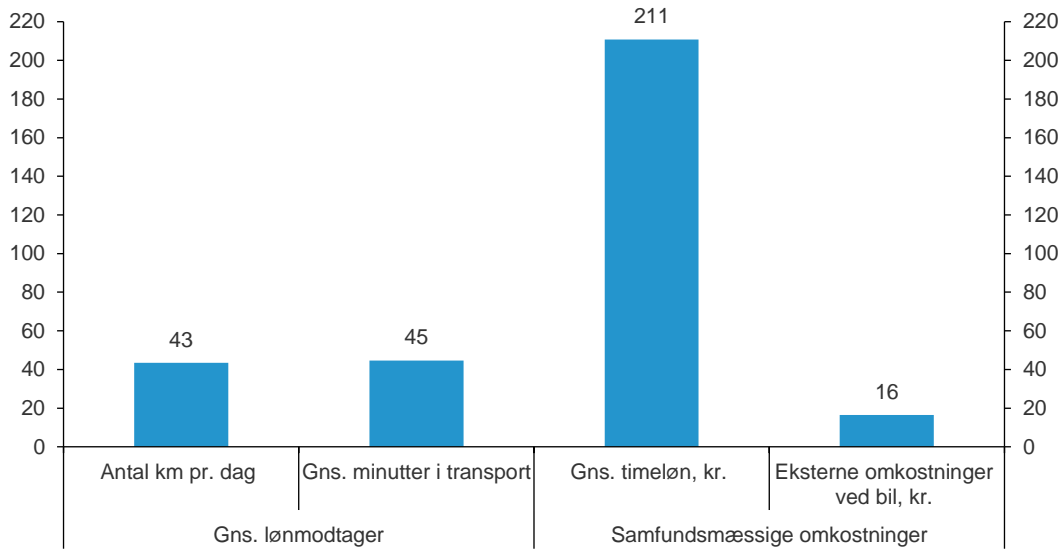
Kilde: Voxmeter og Finansministeriet.

Ifølge Danmarks Statistik var den gennemsnitlige pendlerafstand for en beskæftigede 43 km pr. dag i 2018, mens den gennemsnitlige transporttid for en lønmodtager ifølge *Transportvaneundersøgelsen* årligt udgjorde 149 timer eller ca. 45 min pr. dag ved 200 arbejdsdage om året, jf. figur 3.

For en beskæftiget - der dagligt anvender bil som transportmiddel - vil en ekstra hjemmearbejdsdag give en samfundsmæssige besparelse på 16 kr. i form af mindre trængsel, luftforurening og CO₂ mv. Hvis den mindskede transporttid på ca. 45 min fuldt ud omsættes til øget arbejdstid, vil velstanden på sigt stige med 211 kr. Det skyldes, at en øget arbejdstid vil øge produktiviteten blandt den beskæftigede, hvilket på sigt må forventes at resultere i en højere løn. Der er således store potentielle gevinster forbundet med anvendelse af øget hjemmearbejde.

Derudover kan øget hjemmearbejde også resultere i en række andre samfundsmæssige gevinster i form af lavere stress og mindre sygefravær. Samtidig tyder undersøgelser på, at visse typer af arbejdsopgaver kan løses mere effektivt hjemmefra, fx større opgaver/projekter, der kræver langvarig koncentration/fordybelse.

Figur 3. Gennemsnitlige omkostninger ved en dags pendling for en beskæftiget



Anm.: Ifølge svar til Transport-, Bygnings- og Boligudvalget 2017-18 (TRU spm.729) udgjorde det gennemsnitligt tidsforbrug på ture arbejdspendling som formål 149 timer pr. år pr. lønmodtager. Beregningerne tager udgangspunkt i en timeløn på 283 kr., hvilket svarer til den standardberegnet timefortjeneste i 2018 for fastansatte lønmodtagere (uden unge og elever). I Den Miljøøkonomiske Råds rapport fra 2018 angives den marginale eksterne omkostninger for hhv. benzin, el og dieselbil pr. kørt kilometer. I beregningerne af de eksterne omkostninger er anvendt et simpelt gennemsnit af de tre omkostninger, dvs. 0,38 kr. pr. km.

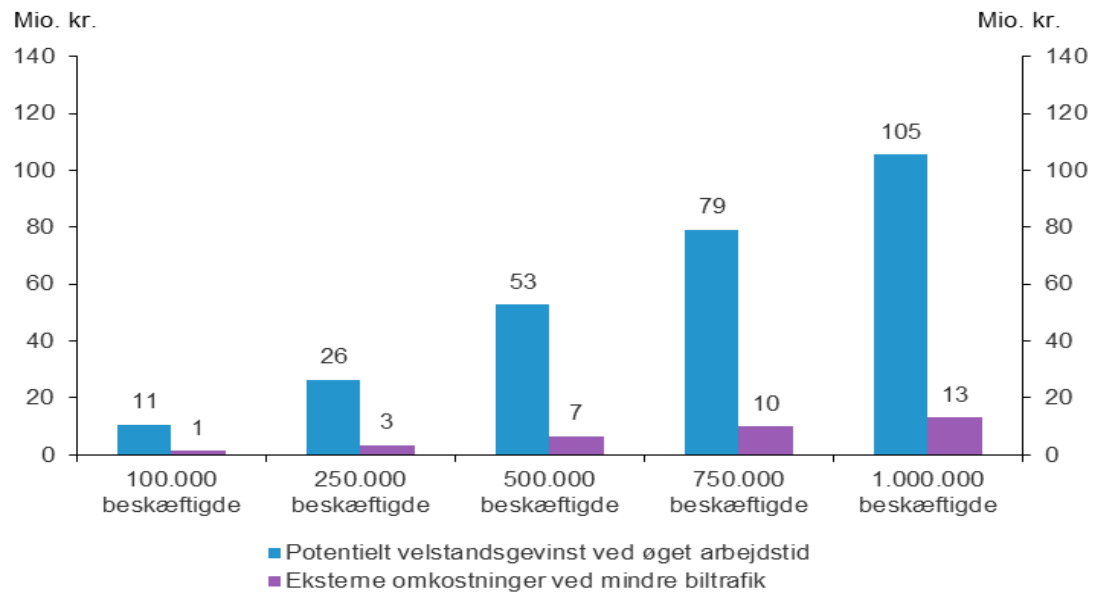
Kilde: Danmarks Statistik, DØRS og Transportvaneundersøgelsen

Regneeksempler ved øget anvendelse af hjemmearbejde

Ifølge en Voxmeter-undersøgelse svarer 34 pct. af de beskæftigede, at de efter genåbningen ønsker at øge deres hjemmearbejde i forhold til inden corona-nedlukningen. Det svarer til, at ca. 1 mio. beskæftigede ønsker at benytte sig af mere hjemmearbejde fremover.

Hvis 1 mio. beskæftigede har en ekstra hjemmearbejdsdag om året, og halvdelen af den frigivne transporttid omsættes til øget arbejdstid, vil velstanden stige med 105 mio. kr., *jf. figur 4*. Ligeledes vil en ekstra hjemmearbejdsdag nedbringe biltrafikken, der vil reducere de samfundsmæssige omkostninger med 13 mio. kr. i form af lavere CO₂, luftforurening og ulykker mv.

Figur 4. Potentielle velstandsgevinster ved en ekstra hjemmearbejdsdag om året



Anm.: Ved beregning af de eksterne omkostninger ved mindre biltrafik, er det forudsat, at 80 pct. af de beskæftigedes pendling foregår i bil.
Kilde: FA

For 1 mio. beskæftigede vil en ekstra hjemmearbejdsdag om ugen i 40 uger (et arbejdsår) kunne medføre en velstandsgevinst på godt 4 mia. kr. om året, mens de eksterne omkostninger ved mindre biltrafik kan blive reduceret med op til godt ½ mia. kr. årligt.

Yderligere information

Mads Borregaard, cheføkonom

Mobil: 2037 1895

Mail: MBO@fanet.dk